

Агратурызм павінен стаць сумленным

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Ёсць прыклады адмоўныя, а ёсць і станоўчыя. Многія з тых сядзіб, якія знаходзяцца недалёка ад вялікіх гарадоў, перайшлі выключна на адзін від дзейнасці — абслугоўванне вяселляў, юбіляў і іншых карпаратыўных свят. Вось да іх і пытанню больш за ўсё. Бо плацяць адну базавую велічыню на год, а выконваюць, па сутнасці, функцыі гатэляў з рэстаранамі. А значыць, некаторыя фізічныя асобы маюць звышпрыбыткі, якія нельга пракантраляваць.

У няроўных умовах з імі — тыя сядзібы, якія знаходзяцца далёка ад гарадоў, бліжэй да некранутай прыроднай прыгажосці. Дзе імкнучца не толькі грошы на прыезджых зарабляць, але і зрабіць усё, каб ім было і камфортна, і цікава. Там куды больш выдаткаў, куды менш прыбыткаў. І ўсё ж у Петрыкаўскім раёне некаторыя вёскі адраджаюцца дзякуючы менавіта аграрыям і тым маляўнічым мясцінам, куды цягне стомленых ад гарадской мітусні людзей. Туды прыязджаюць спецыяльна і нават па некалькі разоў.

У Светлагорскім раёне вядома аграрыя дзіба «Міколін востраў». Там рэканструяваны сапраўдны хутар са старажытным млынам, і ўвогуле ёсць цэлы музей пад адкрытым небам, які, безумоўна, карыстаецца папулярнасцю.

У фальварку «Добрае месца», што ў Гомельскім раёне, гаспадары зрабілі стаўку зусім не на старажытнасць. Тут прапануюць сучасную забаву — вэйкбордзінг. Экстрэмальнаму спорту аддае перавагу моладзь і з захапленнем імчыцца па хвалях возера на спецыяльнай дошцы, якую цягне на тросе катар.

У кожнай аграрыі павінна быць свая «іскрынка», як лічаць спецыялісты. Тыя, хто толькі пачаў гэтым займацца, яшчэ ў пошуку. Але абсалютная большасць гаспадароў аграрыі займаецца гэтай справай не толькі дзеля прыбытку, а для асабістага задавальнення.

Многае, сцвярджае Дзяніс Язерскі, залежыць ад дзейнасці сельскіх выканаўчых камітэтаў. Іх кіраўнікі часцяком становяцца

не толькі вачыма і вушамі вертыкалі ўлады, але і праваднікамі ідэй на месцах.

— Зразумела, сельскія органы ўлады не толькі кантралююць сваю тэрыторыю. Яны з'яўляюцца першымі зацікаўленымі ў развіцці аграрыі. Іх задача — захаваць населены пункт, зрабіць усё, каб ён дастойна жыў. Даўно наспеў час упарадкаваць дзейнасць ўказаў аб аграрыі, бо некаторыя людзі знайшлі ў ім пралазы, дзякуючы чаму за льготныя крэдыты рэканструявалі свае дамы або будавалі новыя, якія ўрэшце ператварылі ў міні-гатэлі або турыстычныя комплексы са SPA-паслугамі і рэстараным бізнесам. Да такіх слова «агра» ну ніяк нельга прымяніць. Як і нельга казаць пра роўную канкурэнцыю і захаванне самабытнасці. Між тым асноўнай мэтай стварэння аграрыі застаецца занятасць людзей у малых гарадах і вёсках, развіццё гэтых населеных пунктаў. Урэшце — адраджэнне сяла. Пра неабходнасць змянення на шматлікіх сустрэчах нам казалі і ўладальнікі тых аграрыяў, якія не мелі звышпрыбыткаў.

Сёння ў праекце ўказа з'явіліся азначэнні асноўных паняццяў: што такое аграту-

рызм, аграрыя, гасцявы дом.

Цяпер, напрыклад, прапісана, што гаспадар аграрыі павінен не толькі пастаянна пражываць у ёй, але і афіцыйна там зарэгістравацца. Гэта, мяркуюцца, адсее тых, хто пабудоваў сабе заградныя дамы і атрымлівае бонусы ад здачы іх у арэнду. Узмоцніцца адказнасць уласнікаў маёмасці.

— Дакладна вызначаны пералік паслуг, якія можа ажыццяўляць аграрыя, — падкрэслівае Дзяніс Язерскі. — Рабочыя групы высвятлялі, якія паслугі карыстаюцца попытам у людзей, якія з іх можна аднесці да аграрыі, якія — нельга. Сапраўдныя аграрыі маюць жылыя пакоі для размяшчэння турыстаў, пры гэтым забяспечваюць харчаваннем пераважна з выкарыстаннем прадуктаў, што вырашчаны на сваім участку ці за кошт сваёй фермерскай гаспадаркі. Яны праводзяць азнаямленне з прыродай, мясцовымі сельскагаспадарчымі, этнаграфічнымі і фальклорнымі традыцыямі. Праводзяць спартыўна-масавыя, фізкультурна-азда-



раўленчыя і культурныя мерапрыемствы. Могуць аказваць паслугі лазняў і саўн, катаць на конным транспарце, даваць інвентар для спорту і адпачынку, праводзіць транспартнае абслугоўванне. Дарэчы, гэта ўсё тое, чым і займаюцца сёння аграрыі. Пры гэтым у змяненнях да ўказа агаворвацца, што пры аказанні некаторых іншых паслуг неабходна прыйсці ў падавальную інспекцыю і заявіць пра гэта. Напрыклад, што ў аграрыі будзе праводзіцца вяселле ці юбілей, — і заплаціць адпаведны падатак. Зрабіць паасобны ўлік прыбыткаў. І за некаторыя з іх заплаціць па іншай падатковай стаўцы. Такім чынам, забароны на абслугоўванне забавляльных ці пахавальных мерапрыемстваў не будзе. Проста ўпарадкаваецца гэты від дзейнасці, і рынак становіцца больш сумленным.

Быў час, калі аграрыі раслі як грыбы ўсюды, у тым ліку на Гомельшчыне. І хоць не ўсе засталіся ў такім статусе, летась у вобласці ажыццяўлялі дзейнасць 180 аграрыяў са 196 зарэгістраваных. Сёлета іх стала на 22 больш. Новыя зарэгістраваны ў Брагінскім, Буда-Кашалёўскім, Гомельскім, Калінкавіцкім, Лоеўскім, Рэчыцкім, Рагачоўскім, Светлагорскім і Чачэрскім раёнах. (У Кармянскім і Хойніцкім аграрыі ўвогуле няма.) Між тым тых, хто свядома выбіраў гэты від дзейнасці, не спужалі новыя правілы гульні, якія будуць уведзены ў галіне.

— Мы разглядаем аграрыізм як адзін з прыярытэтных напрамкаў развіцця турыстычнага патэнцыялу, — адзначае Дзяніс Язерскі. Сёння мы паспяхова прадаём свае спартыўныя аб'екты. Да нас едуць на зборы замежныя каманды, праходзяць міжнародныя сустрэчы. Мы актыўна прасоўваем медыцынскі і санаторна-курортны турызм. У нас шмат рэлігійных маршрутаў: у Тураў і Карму, напрыклад. Да таго ж развіваем экалагічны турызм. Увогуле, шмат робіцца, каб падняць даходнасць гэтага кірунку дзейнасці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. iost@zviazda.by



Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА

ЦІКАВІНКІ З РЭГІЁНАЎ

Здаў бутэлькі — аплаціў камунальныя

г. Рагачоў. Арыгінальны спосаб пагасіць запазычанасць па плячжах прапанавала камунальнае жыллёва-эксплуатацыйнае прадпрыемства «Рагачоў». Гараджане атрымаюць магчымасць пры нястачы наяўных грошай заплаціць за камунальныя паслугі пластыкам, шклом і макулатурай. Новаўвядзенне мае на мэце дапамагчы прадпрыемству ў нарыхтоўцы другаснай сыравіны. Дзеля гэтага мяркуецца наладзіць сістэму накапляльных ведамасцяў у гарадскіх пунктах прыёму. Грамадзяне будуць здаваць туды пластыкавыя бутэлькі, шклянны тару і старую паперу згодна з прэйскурантам. З тым адрозненнем, што грошы будуць не выдавацца на рукі, а ісці ў залік аплаты. Паводле слоў прадстаўнікоў прадпрыемства, сярэд зыхароў горада ўжо ёсць зацікаўленасць у такой форме працы.

«І тчэ, забыўшыся, рука...»

Чачэрскі раён. Цэнтр ткацтва адкрыўся ў вёсцы Бабічы, што на Гомельшчыне. Яго наведвальнікі змогуць адчуць атмасферу вясковага быту, а таксама паспрабаваць уласнаручна выткаць ручнік паводле старадаўняй тэхналогіі. Майстар-класы для гасцей тут ладзяць дасведчаныя ткачы. Пры цэнтры дзейнічае гасцёўня «Бабуліны пачастункі», дзе юнакоў і дзяўчат знаёмяць з сакрэтамі тутэйшай кухні. Мяркуецца, што новая ўстанова будзе актыўна супрацоўнічаць з турфірмамі.

Ажыццяўленне праекта стала магчымым дзякуючы гранту, які ініцыятыва атрымала па праграме развіцця ААН пры фінансавай падтрымцы Еўрасаюза. На стварэнне Цэнтра ткацтва было выдзелена 18 тысяч долараў ЗША.

ЗВЯЗДА

Вакансій стала больш

Брэсцкая вобласць. Колькасць вакансій у Брэсцкай вобласці за мінулы год вырасла на 43,4%. На пачатак 2017 года патрэба ў кадрах у рэгіёне складала 3,4 тысячы чалавек. Найбольш запатрабаваныя на Брэстчыне медработнікі, заатэхнікі, трактарысты і прадаўцы. У той жа час значная частка беспрацоўных не мае кваліфікацыі. Таксама ў службы занятасці ўсё часцей звяртаюцца будаўнікі, што звязана са складаным становішчам у будаўнічай сферы. Найбольш высокім каэфіцыент напружанасці на рынку працы застаецца ў Брэсце, Пінску, Ганцавіцкім і Кобрынскім раёнах. Аднак у цэлым па вобласці ўзровень зарэгістраванага беспрацоўя знізіўся з 1,1% да 0,9%. Пры садзейнічанні службы занятасці летась былі працаўладкаваныя 23,5 тысячы жыхароў Брэстчыны.

Зубры-эмігранты

Гродзенскі раён. Пяць самак зубра з паляўнічых угоддзяў СПК «Азёры» адправілі ў Расію. Жывёламі зацікавіліся спецыялісты нацыянальнага парка «Смаленскае паазер'е», дзе збіраюцца аднавіць іх папуляцыю. Калі зубрых здолеюць асвоіцца на новым месцы, супрацоўніцтва расіянаў з беларускай гаспадаркай будзе працягнута. Цікавае да зуброў з Беларусі працягваюць і ў Азербайджане.

Колькасць гэтых жывёл на тэрыторыі СПК «Азёры» даўно перавысіла аптымальную. Цяпер там пражывае каля 250 лясных волатаў, і з кожным годам іх становіцца ўсё больш. Гэта дазваляе прадаваць зуброў іншым гаспадаркам, што спрыяе аднаўленню рэдкага віду. Так, у 2017 годзе плануецца стварыць новую мікрапапуляцыю ў Дзятлаўскім лясгасе.

Дэкрэт аб утрыманстве працуе

Віцебская вобласць. Больш за 40 жыхароў Віцебшчыны былі вызвалены ад падатку на «дармаедства» ў сувязі з цяжкай жыццёвай сітуацыяй. Увогуле аб сваім праве не плаціць збор на фінансаванне дзяржаўных расходаў у вобласці заявілі больш за 8,5 тысячы чалавек. У асноўным гэта людзі, што знаходзіліся за межамі краіны. Амаль у 80 працэнтаў выпадкаў апавяшчэнні былі ануляваныя.

Усяго падатковыя органы Віцебскай вобласці разаслалі каля 61 тысячы апавяшчэнняў. Збор ужо аплацілі 3,7 тысячы чалавек, што прынесла ў бюджэт больш за 1 мільён рублёў.

«Маленькі прынц» не старэе

г. Бабруйск. Прэм'ера музычна-пластычнага спектакля «Маленькі прынц» адбудзецца на сцэне Магілёўскага абласнога тэатра драмы і камедыі імя Дуніна-Марцінкевіча. Гэта пастаноўка — плён супольнай працы тэатральнага калектыву і гімназіі-каледжа мастацтваў. Мяркуецца, што спектакль з цікавасцю будуць глядзець як дзеці, так і дарослыя. «Ён не дае адказаў на ўсе пытанні, але вучыць іх правільна задаваць», — сцвярджаюць аўтары.

Алегарычная казка Антуана дэ Сент-Экзюперы застаецца адным з найбольш чытаных твораў ХХ стагоддзя. «Маленькі прынц» перакладзены больш як на 250 моў (у тым ліку і на беларускую). Сюжэт аповесці неаднаразова ўвасабляўся ў кіно, музыцы, тэатры і балете, але па-ранейшаму прыцягвае ўвагу рэжысёраў. Пабачыць «Маленькага прынца» ў пастаноўцы бабруйчан глядачы змогуць 28 лютага.

7